

ПАПЕРОВА КОПІЯ
ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

бульв. Дружби народів, 28, м. Київ, 01103, тел. (044) 200-08-27,
тел. контакт-центру (044) 200-06-94, тел. повідомлень про корупцію (044) 200-06-91,
офіційний вебсайт: www.nazk.gov.ua, e-mail: info@nazk.gov.ua

На № 7-28-0.12-7566/2-21 від 24.06.2021

**Державна служба України з питань
геодезії, картографії та кадастру**

вул. Народного Ополчення, 3, м. Київ,
03151

Про розгляд антикорупційної програми

Національне агентство надсилає завірену копію наказу Національного агентства від 27.07.2021 № 458/21 «Про відмову в погодженні (непогодженні) антикорупційної програми Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру на 2021-2022 роки».

Додатково до обґрунтування, доданого до наказу, звертаємо увагу на те, що чинники ідентифікованих корупційних ризиків №№ 1, 2, 4, 5, 6, 8, які визначені як невиконання (неналежне виконання) посадовими особами Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру (далі – Держгеокадастр) наданих їм повноважень, є не безпосередніми причинами та умовами, що можуть стимулювати вчинення посадовими особами Держгеокадастру корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення при виконанні будь-яких посадових обов'язків, а є діями, через які корупційні ризики можуть реалізовуватися. Отже, методологічно ці обставини не є чинниками корупційних ризиків.

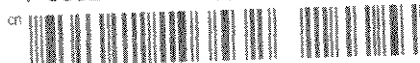
У зв'язку з цим комісії з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання антикорупційної програми Держгеокадастру (далі – Комісія) необхідно переглянути чинники вищезазначених ризиків та сформулювати їх відповідно до вимог Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затвердженої рішенням Національного агентства від 02.12.2016 № 126.

Окрім цього, рекомендуємо для корупційного ризику № 8 передбачити додатковий захід з його усунення (мінімізації), який полягатиме в залученні до

Національне агентство з питань запобігання корупції
22-04/56967/21 від 28.07.2021
КЕП Луцик Василь Васильович
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000046382F00D4668400

ДЕРЖГЕОКАДАСТР
7-35324/0/1-21 від 02.08.2021

безпосереднього представництва інтересів Держгеокадастру в судах мінімум двох представників юридичної служби Держгеокадастру у справах з підвищеним рівнем корупційного ризику.

Також необхідно звернути увагу на те, що, захід корупційного ризику № 2 по своїй суті є заходом, який здійснюється на постійній основі, однак строк його виконання визначено, як «грудень 2022 року».

У зв'язку з цим, рекомендуємо Комісії переглянути строк виконання вказаного заходу і зазначити строк його виконання «постійно, у випадку здійснення державного нагляду (контролю) за використанням та охороною земель».

Додаток: на 8 арк. в 1 прим.

**В.о. керівника Департаменту
запобігання та виявлення корупції**

Василь ЛУЦИК

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

НАКАЗ

Київ

№ _____

Про відмову в погодженні (непогодження) антикорупційної програми Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру на 2021 – 2022 роки

Відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 7, п. 12 ч. 1 ст. 11, п. 11 ч. 1 ст. 12, ч. 1 ст. 19 Закону України «Про запобігання корупції», пп. 7, 9 розділу IV Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 08.12.2017 № 1379 (із змінами),

наказую :

1. Відмовити в погодженні антикорупційної програми Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру на 2021 – 2022 роки, затвердженої наказом Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру від 23.06.2021 № 314, надісланій листом від 24.04.2021 № 7-28-0.12-7566/2-21, з урахуванням обґрунтувань, що додаються.
2. Департаменту запобігання та виявлення корупції забезпечити направлення копії цього наказу до Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.
3. Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру протягом 30 днів з дати отримання копії цього наказу розглянути висловлені Національним агентством з питань запобігання корупції зауваження, усунути виявлені недоліки та повторно подати антикорупційну програму на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції.
4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

В.о. Голови

Іван ПРЕСНЯКОВ

30 00210194478 00001

Додаток

до наказу Національного агентства
з питань запобігання корупції

27 листня 2021 року № 458/21

Обґрунтування
Національного агентства з питань запобігання корупції
щодо відмови у погодженні (непогодженні) антикорупційної програми
Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру
на 2021 – 2022 роки

Антикорупційна програма Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру на 2021 – 2022 роки затверджена наказом Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру від 23.06.2021 № 314 (далі – антикорупційна програма Держгеокадастру), надіслана супровідним листом від 24.04.2021 № 7-28-0.12-7566/2-21.

Аналіз антикорупційної програми Держгеокадастру здійснювався на відповідність вимогам, визначеним у розділі II Порядку підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) від 08.12.2017 № 1379 (далі – Порядок), Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затвердженої рішенням Національного агентства від 02.12.2016 № 126 (далі – Методологія), зокрема:

- принципам підготовки антикорупційної програми;
- порядку затвердження антикорупційної програми;
- вимогам до складових частин антикорупційної програми органу влади, у тому числі звіту за результатами оцінки корупційних ризиків;
- правилам оцінки корупційних ризиків;
- вимогам до заходів щодо усунення виявлених корупційних ризиків.

З метою аналізу вивчено матеріали антикорупційної програми Держгеокадастру, нормативно-правові акти, які регулюють діяльність Держгеокадастру. Крім цього, проаналізовано антикорупційну програму Держгеокадастру за попередній період.

За результатами аналізу антикорупційної програми Держгеокадастру встановлено, що вона не відповідає вимогам, визначеним у п. 1 розділу II Порядку, а саме:

1. Не включає одну або кілька обов'язкових складових антикорупційних програм органів влади

У розділі антикорупційної програми Держгеокадастру, який за назвою спрямований визначити процедуру моніторингу, оцінки виконання та

періодичного перегляду програми, процедура перегляду антикорупційної програми не передбачена.

Вказане є порушенням п. 6 розділу II Порядку.

2. Існує потреба у здійсненні додаткової оцінки корупційних ризиків, оскільки попередню оцінку проведено неповно, запропоновані заходи із усунення (мінімізації) корупційних ризиків є існуючими заходами контролю та не спрямовані на ліквідацію або мінімізацію умов (причин) виникнення корупційних ризиків).

2.1. Попередню оцінку проведено неповно

Відповідно до абз. 2 п. 1 розділу III Методології під час ідентифікації корупційних ризиків в органі влади визначаються його вразливі до ризиків сфери діяльності, окремі функції та завдання, конкретні напрями діяльності структурних підрозділів під час виконання ними функцій та завдань.

Ідентифікація корупційних ризиків проводиться шляхом дослідження (аналізу) зовнішнього та внутрішнього середовища органу влади на предмет виявлення чинників корупційних ризиків як у нормативно-правових актах, так і організаційно-управлінській діяльності органу влади (абз. 1 п. 2 розділу III Методології).

При цьому Методологією передбачені різноманітні джерела отримання інформації для ідентифікації корупційних ризиків (п. 3 розділу III Методології), якими є:

інтерв'ювання (соціологічне опитування), анкетування (в тому числі анонімне) працівників органу влади, а також представників громадськості, які взаємодіяли (взаємодіють) з органом влади, зокрема з використанням електронної пошти, мережі Інтернет, телефону тощо;

нормативно-правові та організаційно-розпорядчі акти, що регулюють діяльність органу влади;

аналіз здійснених заходів щодо усунення виявлених корупційних ризиків за попередні періоди;

результати перевірок, аудитів, проведених контролюючими органами, а також внутрішніх перевірок та службових розслідувань в органі влади;

публікації в засобах масової інформації та соціальних мережах;

інформація з відкритих реєстрів;

звернення, що надійшли до органу влади від фізичних та юридичних осіб.

Зазначені джерела є обов'язковими для збору, вивчення та аналізу членами комісії з оцінки корупційних ризиків та уповноваженою особою з питань запобігання корупції під час оцінки корупційних ризиків у діяльності органу влади.

Всупереч цьому з робочого плану та звіту за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності Держгеокадастру (далі – Звіт) вбачається, що Держгеокадастр обмежився дослідженням здебільшого нормативно-правових,

локальних актів та анкетуванням.

Відповідно у Національного агентства існують обґрунтовані сумніви у тому, що при ідентифікації корупційних ризиків у діяльності Держгеокадастру були проаналізовані та враховані інші обов'язкові джерела, які містять інформацію про корупційні ризики у діяльності Держгеокадастру, зокрема:

- публікації в засобах масової інформації;
- відомості з Єдиного державного реєстру судових рішень;
- результати аудитів, перевірок, проведених контролюючими органами;
- інформація щодо комплексного аналізу корупційних ризиків у сфері земельних відносин, оприлюднена на офіційному вебсайті Національного агентства, яка доступна за посиланнями:

<https://cutt.ly/am47R6O> «Земельна корупція: топ – 30 корупційних ризиків та шляхи їх подолання»;

<https://cutt.ly/Vm47IBd> «Корупційні ризики у процедурі безоплатної приватизації: аналітичний огляд»;

<https://cutt.ly/mm47FOz> «Схеми тіншового обігу землі в умовах мораторію: аналітичний огляд».

Так, у Звіті відсутні ідентифіковані експертами Національного агентства окремі корупційні ризики і не передбачені заходи щодо їх усунення (мінімізації), а саме:

1) наявність дискреційних повноважень відповідальних посадових осіб під час розгляду документів при реєстрації земельної ділянки та можливість безпідставної відмови у внесенні відомостей у кадастрову мапу з формальних причин.

Для усунення (мінімізації) цього корупційного ризику пропонується змінити порядок ведення Державного земельного кадастру: скасувати процедуру внесення відомостей до кадастру шляхом надання паперового запиту та запровадити електронну процедуру реєстрації земельних ділянок;

2) відсутність прозорого контролю за безоплатною передачею земель у власність, що може призвести до отримання неправомірної вигоди посадовими особами Держгеокадастру за погодження відведення земельної ділянки попри те, що заявник вже скористався правом на безоплатну приватизацію землі.

Для усунення (мінімізації) цього корупційного ризику пропонується: оцифрувати й оприлюднити інформацію про отримані безоплатно земельні ділянки та суб'єктів приватизації, об'єднавши дані на одному вебресурсі, доступному в онлайн-режимі;

провести й оприлюднити комплексний аналіз втрат земельних активів, враховуючи їх реальну вартість та справжніх вигодонабувачів;

3) зловживання при відведенні земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва особам, які не є учасниками бойових дій, за паспортними даними учасників бойових дій.

Для усунення (мінімізації) цього корупційного ризику пропонується:

розробити зміни до Земельного кодексу України, які передбачатимуть трансформацію процедури безоплатної приватизації в інші форми державної підтримки незахищених верств населення. Зміни мають запровадити для учасників бойових дій, членів їх сімей та інших незахищених верств населення фіксовану одноразову виплату за невикористане право на безоплатне отримання земельної ділянки / знижку на придбання ділянки;

оцифрувати й оприлюднити інформацію про отримані безоплатно земельні ділянки та суб'єктів приватизації, об'єднавши дані на одному вебресурсі, доступному в онлайн-режимі;

провести й оприлюднити комплексний аналіз втрат земельних активів, враховуючи їх реальну вартість та справжніх вигодонабувачів;

4) можливість задоволення членом Кваліфікаційної комісії, видачі та анулювання кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника та інженера-геодезиста (далі – Кваліфікаційна комісія) свого приватного інтересу шляхом зловживання дискреційними повноваженнями при видачі кваліфікаційного сертифіката інженера-землевпорядника.

Для усунення (мінімізації) цього корупційного ризику пропонується передбачити підготовку оновленої редакції наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 28.07.2017 № 392 «Про питання сертифікації інженерів-землевпорядників та інженерів-геодезистів» у новій редакції, яка включатиме положення про:

підготовку мотивованих рішень Кваліфікаційної комісії за результатами розгляду звернень щодо інженерів-землевпорядників та інженерів-геодезистів;

відеозапис засідань комісії та трансляція у відкритому доступі;

оприлюднення протоколу засідань Кваліфікаційної комісії, прийнятих рішень та відеозаписів засідань на офіційному вебсайті Держгеокадастру;

проведення іспитів як для отримання кваліфікаційного сертифікату, так і при підвищенні кваліфікації виключно у формі тестів;

5) зловживання посадовими особами Держгеокадастру своїми повноваженнями при видачі спецдозволів для зняття та перенесення родючого шару ґрунту.

Для усунення (мінімізації) цього корупційного ризику пропонується:

розробити пропозиції щодо внесення змін до Земельного кодексу України, якими з Кодексу будуть виключені положення про те, що власники земельних ділянок та землекористувачі не мають права здійснювати зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу центрального органу виконавчої влади. Натомість необхідно передбачити право переносити ґрунтовий покрив ділянок на підставі розробленого у встановленому законом порядку робочого проекту землеустрою;

розробити спрощену електронну та повністю прозору процедуру зняття та перенесення родючого шару ґрунту, яка буде мати геопросторову прив'язку до земельної ділянки, з якої знятий шар ґрунту. Звітність про використання знятого

родючого шару ґрунту із прив'язкою до сформованих земельних ділянок має міститися у публічному доступі;

б) внесення неправдивої інформації про земельний лот з метою уникнення конкурентної процедури аукціону.

Для усунення (мінімізації) цього корупційного ризику пропонується:

розробити пропозиції щодо внесення змін до Земельного кодексу України з метою обов'язкового впровадження процедури проведення земельних торгів. Всі етапи земельних аукціонів перевести в електронну торгову систему;

внести зміни до правил підготовки до проведення та порядку проведення земельних торгів, в яких передбачити чіткий вичерпний перелік документів, які організатор торгів має опублікувати на електронному майданчику при продажу, оренді чи тимчасовій передачі прав на земельну ділянку державної та комунальної власності;

електронні торги проводити в режимі реального часу, з безкоштовним доступом до ознайомлення необмеженого кола осіб за їх перебігом та результатами, копіювання та роздрукування інформації із системи, а також зберігання всієї інформації, яка була розміщена на електронному майданчику;

7) відсутність контролю з боку Держгеокадастру за самовільним захопленням земель.

Для усунення (мінімізації) цього корупційного ризику пропонується здійснити аудит земель державної та комунальної власності; забезпечити створення онлайн-бази земель, які перебувають у постійному користуванні, власності та розпорядженні органів місцевого самоврядування, державних підприємств та установ;

8) отримання неправомірної вигоди посадовими особами Держгеокадастру за внесення недостовірних відомостей до земельно-облікових документів, віднесення земель водного фонду до земель сільськогосподарського призначення.

Для усунення (мінімізації) цього корупційного ризику пропонується здійснити повноцінний запуск Інтернет-ресурсу для моніторингу обігу земель, на якому підлягатимуть відкритому оприлюдненню всі геопросторові дані, що є в розпорядженні органів державної влади та місцевого самоврядування. Платформа має забезпечити належний обмін даними між державними реєстрами: Державний земельний кадастр, Державний реєстр речових прав на нерухоме майно, Державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань тощо.

Крім того, з робочого плану з оцінки корупційних ризиків у діяльності Держгеокадастру встановлено, що Комісія проаналізувала повноваження Держгеокадастру у сфері проведення публічних закупівель на предмет виявлення чинників корупційних ризиків.

Однак у Звіті ідентифіковано лише один корупційний ризик, який може виникати при здійсненні публічних закупівель.

Корупційні ризики у сфері публічних закупівель є характерними для всіх органів влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, які здійснюють публічні закупівлі.

Такі типові (системні) корупційні ризики у сфері публічних закупівель та заходи щодо їх усунення (мінімізації) узагальнені в огляді Національного агентства, яке доступне за посиланням:

<https://cutt.ly/GQe8UDv>.

Переважає більшість корупційних ризиків, наведених у цьому огляді, в Антикорупційній програмі Держгеокадастру не врахована.

Таким чином, оцінку корупційних ризиків у діяльності Держгеокадастру було проведено неповно.

2.2. Запропоновані заходи із усунення (мінімізації) корупційних ризиків є існуючими заходами контролю

Відповідно до абз. 4 п. 9 розділу II Порядку закріплення існуючих заходів контролю як заходів із усунення корупційних ризиків у антикорупційній програмі не допускається.

Всупереч цьому для усунення корупційних ризиків №№ 4, 5 запропоновано існуючі заходи контролю, які полягають у внесенні до Державного земельного кадастру відомостей про земельні ділянки, права на які виникли до 01.01.2013. Однак цей захід вже передбачено Указом Президента України від 22.07.2019 № 542/2-19 «Про заходи щодо протидії рейдерству».

Для усунення корупційного ризику № 9 передбачений захід, який полягає у розробці та запровадженні механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону.

Однак відповідно до п. 1 ч. 4 ст. 53¹ Закону для Держгеокадастру вже закріплено обов'язок забезпечити викривачам умови для здійснення повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону шляхом впровадження механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону. Отже, цей захід також є існуючим заходом контролю.

2.3. Запропоновані заходи із усунення (мінімізації) корупційних ризиків не спрямовані на ліквідацію або мінімізацію умов (причин) виникнення корупційних ризиків

Відповідно до абз. 3 п. 9 розділу II Порядку заходи, що закріплюються у звіті за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності органу влади, мають відповідати пріоритетності корупційних ризиків та бути достатніми для усунення або мінімізації умов (причин) виникнення таких ризиків.

Водночас захід, запропонований для усунення корупційного ризику № 3,

який виникає при позбавленні Кваліфікаційною комісією сертифікованого інженера-землевпорядника кваліфікаційного сертифіката, не спрямований на мінімізацію (усунення) його чиннику – недоброчесність деяких членів Кваліфікаційної комісії.

Для усунення (мінімізації) зазначеного чиннику корупційного ризику пропонується передбачити підготовку оновленої редакції наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 28.07.2017 № 392 «Про питання сертифікації інженерів-землевпорядників та інженерів-геодезистів», яка включатиме положення про:

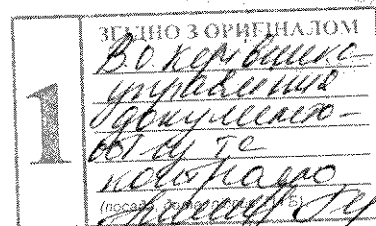
- 1) підготовку мотивованих рішень Кваліфікаційної комісії за результатами розгляду звернень щодо інженерів-землевпорядників та інженерів-геодезистів;
- 2) можливість участі осіб, яких стосується скарга, у засіданні Кваліфікаційної комісії;
- 3) відеозапис засідань Кваліфікаційної комісії та трансляція у відкритому доступі;
- 4) оприлюднення протоколів засідань комісій, прийнятих рішень та відеозаписів засідань на сайті Держгеокадастру.

З огляду на викладене антикорупційна програма Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру на 2021 – 2022 роки не підлягає погодженню Національним агентством на підставі абз. 3, 5 п. 9 розділу IV Порядку.

**В.о. керівника Департаменту
запобігання та виявлення корупції**

Василь ЛУЦИК

27.07.2021